

EN GANYADA DE RUPIT

Bandoler i amic d'en Serrallonga

Nascut a Rupit a finals del segle XVI, Miquel Pendís era el seu nom de pila encara que era més conegut pel sobrenom d'en Ganyada de Rupit”.

A causa de la forta crisi econòmica, social i política d'aquella època no era gens estrany que molta gent, víctimes de les xacres socials d'aquell temps i dins el clima de violència regnant, es dediqués i s'hagués de guanyar les garrofes fent tèrboles feines. El país estava sembrat de trabucaires, bandolers, lladres de camins, malfactors... Cada comarca tenia els seus esbirros i el seu camp d'operació.

Qui era Miquel Pendís, àlies en Ganyada de Rupit? En Miquel Pendís era un lladregot que operava per aquestes terres del Collsacabra i Guillerries, robant a cases particulars o assaltant negociants i pagesos que solien passar per camins rals, sobretot en dies de mercat i fires. No se sap si tenia quadrilla pròpia o treballava com a “autònom”, que diríem ara.

Segurament no es coneixeria el seu nom si no fos per les declaracions que sobre ell féu el famós bandoler Joan Sala i Ferrer, més conegut com en Serrallonga, cap del bandolerisme català, nascut a Viladrau.

En Ganyada fou segurament de les primeres persones que induí Joan Sala a robar i donar-se a la mala vida, encara que el de Querós tenia algun germà que no portava pas una vida massa exemplar.

En Joan Sala, jove i elegant, es casà amb na Margarida, pubilla del mas Serrallonga de Querós i d'aquí li ve el nom de Serrallonga, masia que gastava molt urc en aquella època. Segons un testimoni que declara en el procés, en Serrallonga era un: “home alt i moreno, sense pèl de barba i amb un mostatxo molt prim. Solia portar “ropilla”, barret i capa vermella o blanca, i a vegades duia capa de pastor. Era presumit en el vestir i el darrer temps portava barretina”. Solia pujar a Rupit amb el sastre d'aquella vila, anomenat Antoni Vinçot, que li feia la roba a mida. Era normal que en algunes d'aquestes visites conegués en Ganyada.

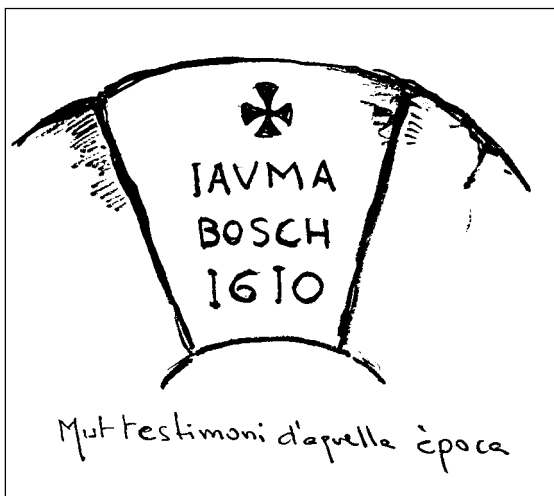
L'any 1633, quan tingué lloc el procés contra en Serrallonga i en virtut del qual fou executat a la forca a Barcelona, ell mateix declara la causa d'haver-se posat a robar: “fou, perquè un dia, que recordo molt bé, era en lo mes de març de l'any 1622, estant jo en una casa llaurent, davant d'ella arribà ahont jo era, Miquel Pendís, àlies en Ganyada de Rupit, que ja és mort, i em digué que havia robades unes capes i m'autoritzava per anar a recollir-les i amagar-les i que estaven dins unes mates de boix a Collsameda.....” Sembla ser que en Ganyada es veia acorralat i veient a prop la seva fi, ho explicà a en Serrallonga, a qui ja coneixia de temps. En Serrallonga es va avenira la feina i passats vuit dies, després de tenir la notícia que en

Miquel Pendís havia mort a la Plana de Vic en una topada amb els homes del veguer de Vic, anà a recollir-les i les endreçà dins unes bótes de casa seva. Tingué la mala pensada de confiar-ho al seu amic Miquel Barfull, que segons sembla, d'amic no n'era pas gaire, ja que ell mateix el va delatar al Baró de Savassona. Les forces del Baró el perseguiren i ell hagué de fer-se escàpol del mas Serrallonga ferint algun home.

Així, lluny de casa seva i perseguit per la justícia començà a robar i matar fins a donar-se de ple al bandolerisme, del qual arribà a ser-ne el més gran representant, si bé és cert que el poble l'ha mitificat. Per aquests cims del Collsacabra, Rupit, Pruit, Tavertet,... en Serrallonga hi tenia amics i

Escena d'un hostel de camí ral freqüentat per bandolers. Del llibre: "Cançons de bandolers i de lladres de camí ral", de Josep Gibert, Moià, 1989

Can Rovira, de
Rupit
Dibuix de Miquel Banús

fautors (encobridors) i en ocasions s'hi solia refugiar. Pensem que en aquell temps a Rupit hi havia uns cinc-cents habitants, a Fruit més de tres-cents i a Taveret uns dos-cents cinquanta i moltes masies escampades aquí i allà, que a voltes li servien d'amagatall.

També hem de tenir present que el senyor del castell de Rupit, Carles de Vilademany i de Cruïlles, cap del partit dels nyerros, que vivia a Taradell, era fautor d'en Serrallonga. També ho era d'en Perot Rocaguinarda, que anys més tard es posà al seu servei. L'altre cap de partit enemic, els cadells o partit dels nobles, era el bisbe de Vic Francesc Robuster i Sala, de molt mal record. Aquest bisbe vingué a Rupit en visita pastoral el dia 26 de setembre de 1599.

Si és cert que en Serrallonga tenia molts simpatitzants per aquí a dalt, també és cert que tenia enemics i detractors com el batlle de Rupit de nom Patllari Bosc que al comandament de deu homes (que cobraven deu rals diaris) i per ordre del virrei de Catalunya i la Reial Audiència, el dia 23 de març de 1628 rebia ordres molt severes per tal d'aconseguir capturar "viu o mort" en Serrallonga. Però, a causa de les grans dificultats i als migrants resultats obtinguts per aconseguir la detenció del famós bandoler, que tan bé co-

neixia aquestes afraus de les Guillerries i Collacabra, el dia 8 de març de 1629, en Patllari Bosch, batlle de Rupit i comissari reial, ara amb 20 soldats, i Benet Quintana, batlle d'Osor amb 20 soldats més, tots pagats amb diners de la reial tresoreria, reben ordres del virrei de Catalunya, bisbe de Solsona, Miquel de los Santos de San Pedro, per continuar intentant la detenció d'en Serrallonga i la seva quadrilla. En Patllari Bosch cobrà 546 lliures per anar tres mesos darrere els passos d'en Serrallonga. En Patllari percep deu sous diaris i els seus homes, sis.

Aquest tan citat Patllari Bosch, batlle de Rupit, vivia a la casa del carrer de la Barbacana, actualment anomenada Can Rovira, número 8. Encara es pot llegir a la clau de la llinda del portal adovellat de la ferreria el nom de Jauma Bosch - 1610, nom del seu pare.

Com hem pogut comprovar, dos homes de Rupit, en Miquel Pendís, àlies en Ganyada, i en Patllari Bosch, tingueren un paper rellevant en la vida de Joan Sala i Ferrer, àlies Serrallonga, el més famós i mitificat bandoler de Catalunya.

Miquel Banús

Fonts:

Els Bandolers de Catalunya. Serrallonga, de J. Reglà i J. Fuster.

Els bandolers del segle XVII, de G. Tribó.

Vida i muerte del bandolero Serrallonga, de J. Mon Pi. Arxiu episcopal de Vic.

Documents de la notaria Soler.

Arxiu Particular.

Restaurant Pascual

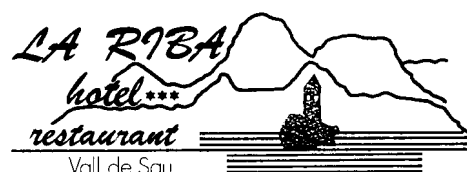
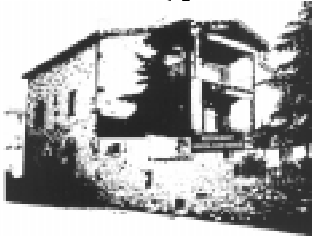
- Menú nocturn 1.485 ptes.
- Menú especial per a nens

Des de 1944
Ambient Familiar !!

Plaça Verdaguer, 3
Tel. 812 21 18 - FOLGUEROLES

Hostal Can Noquè

C. del Mig, 2
Tel. 93 856 52 51
TAVERTET

Vall de Sau

Tels. 93 884 70 23 - 93 884 70 15

Tel. Part i Fax 93 884 70 27

08519 VILANOVA DE SAU (Barcelona)

BAR - PISCINES - RUTES A CAVALL